

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู
กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND DIGITAL COMPETENCY OF TEACHERS IN MUANG NON 2
NETWORK UNDER NONTABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

เกียรติสินี มงคลวิวัฒน์ และ มินมาส พรานป่า

Kiatsinee Monkolwiwat and Meanmas Pranpa

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Master of Education (Educational Administration) College of Teacher Education

Phranakhon Rajabhat University

E-mail: 6751751602205@pnru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 2) ศึกษาระดับสมรรถนะดิจิทัลของครูกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัล การสร้างสรรค์วัฒนธรรมดิจิทัล และการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของครู 5 ด้าน ได้แก่ การใช้ดิจิทัล ความรู้ทางดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล การสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ทางดิจิทัล และการวัดและประเมินผลทางดิจิทัล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา 11 แห่ง ปีการศึกษา 2568 จำนวน 473 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 212 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกนและสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.39) และสมรรถนะดิจิทัลของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.48) และพบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะดิจิทัลของครูในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .753$, $p < .01$) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา

*Received June 10; Revised July 15, 2026; Accepted July 26, 2026

สมรรถนะดิจิทัลของครูได้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล องค์ความรู้จากบทความนี้ ทำให้เห็นถึงบทบาทของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครู ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล, สมรรถนะดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) examine the level of digital leadership among school administrators; 2) investigate the level of digital competency among teachers; and 3) analyze the relationship between the digital leadership of school administrators and the digital competency of teachers within the Muang Non 2 school network under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1. This quantitative research focused on four dimensions of digital leadership: digital vision development, driving the organization through digital technology, creating a digital culture, and digital communication. Additionally, it examined five dimensions of teachers' digital competency: digital utilization, digital literacy, digital problem-solving, digital communication and interaction, and digital assessment and evaluation. The population consisted of 473 teachers from 11 schools during the 2025 academic year, with a sample size of 212 participants determined using Krejcie and Morgan's sample size determination table and selected through proportionate stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.96. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as Pearson's product-moment correlation coefficient. The findings revealed that the digital leadership of school administrators was at a high level ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.39), while the digital competency of teachers was at the highest level ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.48). Furthermore, a high positive correlation was found between the digital leadership of school administrators and teachers' digital competency, which was statistically significant at the .01 level ($r = .753$, $p < .01$). This indicates that administrators with strong digital leadership can effectively promote and support the development of teachers' digital competency, leading to improved quality of teaching and learning in the digital age. The knowledge gained from this study highlights the significant role of digital leadership in fostering teachers' digital development, serving as a guideline for enhancing school administration and elevating educational quality in the digital era.

Keywords: Digital Leadership, Digital Competency, School Administrators

บทนำ

การเปลี่ยนผ่านของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลให้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญ จนนำไปสู่ยุคการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงอุปกรณ์ ระบบ และข้อมูลต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า Internet of Things (IoT) ปรากฏการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และรูปแบบการดำรงชีวิตของประชาชน รวมถึงวงการการศึกษาที่จำเป็นต้องเร่งปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ โดยมุ่งนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรและการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและยกระดับผลลัพธ์ทางการศึกษา Office of the Education Council (2017) ได้กำหนดกรอบทิศทางทางการศึกษาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้พร้อมรองรับบริบทของสังคมฐานเทคโนโลยี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสารสนเทศ ตลอดจนการสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย อาทิ การเรียนรู้ออนไลน์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อขยายโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ เพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการกำหนดทิศทางองค์กร การสร้างวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจ และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคลากร ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานและคุณภาพของผู้เรียน (Phiphatsakul, 2021; Sheninger, 2019) ขณะเดียวกัน สมรรถนะดิจิทัลของครูนับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทำให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Saknarin, 2018) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการศึกษาในประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง แต่ผลงานส่วนใหญ่มักมุ่งสำรวจภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หรือศึกษาความสามารถด้านเทคโนโลยีของครูในลักษณะแยกส่วนเป็นรายประเด็น ขณะที่งานวิจัยที่อธิบายความเชื่อมโยงระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการเสริมสร้างศักยภาพด้านเทคโนโลยีของครูภายในบริบทของสถานศึกษายังมีจำนวนค่อนข้างจำกัด สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างทางองค์ความรู้ (Research Gap) ที่ควรได้รับการศึกษาต่อยอด ดังนั้น การศึกษาประเด็นดังกล่าวจึงมีความสำคัญต่อการสร้างข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารและครู ตลอดจนยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการและคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลในอนาคต

สำหรับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยเฉพาะในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษา 11 แห่ง เป็นพื้นที่ที่มีบริบทความเป็นเมืองและมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีพันธกิจสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียนดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูผู้สอนให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการวัดและประเมินผลทางดิจิทัล อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานศึกษาจะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง แต่การส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพยังเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนา เนื่องจากความพร้อมด้านเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนการศึกษาในยุคดิจิทัล แต่ยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านการบริหาร

จัดการและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1 [NPESO1], 2025)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในยุค ดิจิทัลกับการพัฒนาสมรรถนะของครู โดยมุ่งศึกษาระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสมรรถนะดิจิทัลของครู และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวในบริบทของสถานศึกษา 11 แห่งในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ในปี การศึกษา 2568 ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวม ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน ด้วยเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะดิจิทัลของครู และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติที่ เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้อย่างเป็นระบบ

บทความวิจัยนี้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและ สมรรถนะดิจิทัลของครู รวมทั้งผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสมรรถนะ ดิจิทัลของครู และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองในบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นสารสนเทศ เชิงประจักษ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครู ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาขึ้น พื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1
- 2) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะดิจิทัลของครูในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู ในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล

ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) เป็นแนวคิดทางการบริหารที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย ในยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้าและส่งผลกระทบต่อการทำงานของทุกภาคส่วน เนื่องจากเป็นรูปแบบ ของภาวะผู้นำที่มุ่งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารองค์กร กำหนดทิศทาง การดำเนินงาน และผลักดันองค์กรให้สามารถปรับตัวต่อบริบทของสังคมดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม โดย Sheninger (2019) อธิบายว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลหมายถึงศักยภาพของผู้นำในการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อส่งเสริมนวัตกรรม ยกย่องประสิทธิภาพการทำงาน และสนับสนุนการเรียนรู้ของบุคลากรภายใน

องค์กร อันจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้นำในปัจจุบันจำเป็นต้องมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ภาวะผู้นำดิจิทัลมีรากฐานสำคัญมาจากแนวคิดภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ซึ่ง Bass (1985) อธิบายว่า ผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงต้องสามารถสร้างแรงจูงใจและปลูกฝังศักยภาพของบุคลากร รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาไปสู่เป้าหมายร่วมขององค์กร เมื่อแนวคิดดังกล่าวถูกนำมาปรับใช้ภายใต้บริบทของสังคมดิจิทัล Avolio et al. (2000) ชี้ว่าบทบาทของผู้นำจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบริหารงานทั่วไป แต่ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และนวัตกรรมทางเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Buachu (2020) ที่ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลควรมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย จัดสรรทรัพยากร และส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้ 4 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัล การสร้างสรรค์วัฒนธรรมดิจิทัล และการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านมีส่วนสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัลจึงนับเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน เนื่องจากผู้บริหารไม่เพียงต้องรับผิดชอบต่อการบริหารองค์กรเท่านั้น แต่ยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้ขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้พร้อมรองรับความท้าทายในอนาคต อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและความยั่งยืนของสถานศึกษา

2. สมรรถนะดิจิทัล

สมรรถนะดิจิทัลของครูเป็นคุณลักษณะสำคัญที่สนับสนุนการจัดการศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 เนื่องจากช่วยให้ครูสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม โดย Phattanasiri (2023) อธิบายว่า สมรรถนะดิจิทัลของครูหมายถึงความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ สื่อสาร ติดตาม และประเมินผลผู้เรียน ขณะที่ Chansawang (2023) ระบุว่า สมรรถนะดังกล่าวครอบคลุมการใช้เทคโนโลยี การจัดการข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างเหมาะสม ตลอดจนการคำนึงถึงความปลอดภัยและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า สมรรถนะดิจิทัลของครูมิได้หมายถึงเพียงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผลลัพธ์ทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มักศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะดิจิทัลเป็นรายด้าน ขณะที่การศึกษาในลักษณะองค์รวมซึ่งเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันยังมีจำนวนจำกัด ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงนำแนวคิดสมรรถนะดิจิทัลของครูมาใช้เป็นกรอบการศึกษา โดยพิจารณา 5 ด้าน ได้แก่ การใช้ดิจิทัล ความรู้ทางดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล การสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ทางดิจิทัล และการวัดและประเมินผลทางดิจิทัล เพื่อขยายองค์ความรู้และเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู พื้นที่วิจัยคือสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา 11 แห่ง ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 473 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 212 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัล การสร้างสรรค์วัฒนธรรมดิจิทัล และการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของครู กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ การใช้ดิจิทัล ความรู้ทางดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล การสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ทางดิจิทัล และการวัดและประเมินผลทางดิจิทัล โดยข้อคำถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (1932)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 212 คน โดยประสานขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 7 วัน และติดตามเพิ่มเติมอีก 7 วัน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอ้างอิง ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของครูผู้สอน จำนวน 212 คน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล	4.30	0.66	มาก	4
2. การขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัล	4.34	0.70	มาก	3
3. การสร้างสรรค์วัฒนธรรมดิจิทัล	4.39	0.61	มาก	2
4. การสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา	4.52	0.50	มากที่สุด	1
รวม	4.39	0.39	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.50) ต่อมาด้านการสร้างสรรค์วัฒนธรรมดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.61) ต่อมาด้านการขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.70) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

2. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของครูกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของครูผู้สอน จำนวน 212 คน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า สมรรถนะดิจิทัลของครู กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะดิจิทัลของครู กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

สมรรถนะดิจิทัลของครู	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การใช้ดิจิทัล	4.61	0.47	มากที่สุด	1
2. ความรู้ทางดิจิทัล	4.39	0.63	มาก	5
3. การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล	4.60	0.50	มากที่สุด	2
4. การสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ทางดิจิทัล	4.46	0.55	มาก	3
5. การวัดและประเมินผลทางดิจิทัล	4.44	0.62	มาก	4
รวม	4.50	0.48	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 สมรรถนะดิจิทัลของครู กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการใช้ดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.47) ต่อมาการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) ต่อมาด้านการสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ทางดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.55) ต่อมาด้านการวัดและประเมินผลทางดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.62) และด้านความรู้ทางดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

3. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครูกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	r = Pearson Correlation					
	สมรรถนะดิจิทัลของครู					
	การใช้ดิจิทัล Y ₁	ความรู้ทางดิจิทัล Y ₂	การแก้ปัญหาด้านเครื่องมือดิจิทัล Y ₃	การสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ทางดิจิทัล Y ₄	การวัดและประเมินผลทางดิจิทัล Y ₅	รวม (Total)
การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล X ₁	.587**	.612**	.543**	.598**	.566**	.644**
การขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัล X ₂	.602**	.645**	.589**	.621**	.590**	.678**
การสร้างสรรควัฒนธรรมดิจิทัล X ₃	.574**	.601**	.552**	.583**	.578**	.639**
การสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา X ₄	.615**	.632**	.604**	.648**	.611**	.692**
รวม (X total)	.662**	.704**	.645**	.689**	.665**	.753**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครูกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนานนบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับสมรรถนะดิจิทัลของครูกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่า ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนานนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านการสร้างสรรค์วัฒนธรรมดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ต่อมาด้านการขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัล อยู่ในระดับมากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัลของ Sheninger (2019) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารในยุคดิจิทัลต้องมีวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ พัฒนางค์กร และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล ตรงกับผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลที่ชัดเจน สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ครูได้ทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยไม่กลัวความผิดพลาด เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม รวมทั้งสามารถใช้ช่องทางดิจิทัลในการสื่อสาร ประสานงาน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังงานวิจัยของ Padungthin (2021) ที่พบว่า ความเป็นผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการกำหนดทิศทางเชิงเทคโนโลยีและการปฏิบัติตนเป็นต้นแบบในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ Komolwanich and Sonsupee (2021) ยังพบว่า การสร้างค่านิยมและบรรยากาศการใช้เทคโนโลยีภายในองค์กรเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของสถานศึกษาและความสามารถในการปรับตัวต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลง

ส่วนระดับสมรรถนะดิจิทัลของครูกลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนานนบุรี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยด้านการใช้ดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล และด้านการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ทางดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดสมรรถนะดิจิทัลของครู ที่มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ การสื่อสาร และการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ Zhou and Yang (2021) ที่อธิบายว่า ความสามารถด้านดิจิทัลของครูเกิดจากการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี การปรับตัวต่อเครื่องมือสมัยใหม่ และการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยที่พบว่า ครูในเครือข่ายเมืองนนท์ 2 มีความสามารถด้านดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูสามารถใช้อุปกรณ์และโปรแกรมดิจิทัลได้อย่างคล่องตัว ปรับตัวต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงได้ดี รวมทั้งสามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและยังสอดคล้องกับ Zhou and Yang (2021) ยังพบว่า การที่ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการมีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่เพียงพอ เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการยกระดับความสามารถด้านดิจิทัลของครู ส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม แก้ปัญหาด้วยเทคโนโลยี และพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน กับสมรรถนะดิจิทัลของครู 5 ด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัล ที่มุ่งเน้นบทบาทของผู้บริหารในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางดิจิทัล ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถด้านดิจิทัลของครู และภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับสมรรถนะดิจิทัลของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลจะสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางดิจิทัล ซึ่งส่งผลให้ครูเกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาของ Komolwanich and Sonsupee (2021) พบว่า ความเป็นผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยเฉพาะการสร้างค่านิยมการใช้เทคโนโลยี การกำหนดเป้าหมายร่วม และการสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งช่วยยกระดับศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับ Tama and Sriputtarin (2021) ที่พบว่า ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลสามารถส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ Padungthin (2021) ยังพบว่า ความเป็นผู้นำด้านดิจิทัลมีส่วนสนับสนุนความสำเร็จของสถานศึกษา ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้นวัตกรรม และการพัฒนาวิชาชีพด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ จากผลการศึกษาดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า ความเป็นผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารมีความเชื่อมโยงกับศักยภาพทางเทคโนโลยีของครู โดยการกำหนดทิศทางการที่ชัดเจน การสนับสนุนทรัพยากร และการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ครูสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม อันนำไปสู่การยกระดับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยรวม

สรุปองค์ความรู้

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการบริหารการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพครูในยุคดิจิทัล อันส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูในสถานศึกษา ซึ่งสามารถสรุปองค์ความรู้จากการวิจัยได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ประกอบภาวะผู้นำ ดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	ความสัมพันธ์กับสมรรถนะ ดิจิทัลของครู	องค์ความรู้
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านดิจิทัล	การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของ ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับทิศทางและ เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล ของครู รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับการ พัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและ การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครู	วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับทิศ ทางการพัฒนาด้านดิจิทัลของ สถานศึกษา และมีความเชื่อมโยงกับ สมรรถนะด้านดิจิทัลของครู รวมทั้ง การกำหนดเป้าหมายด้านดิจิทัลและ การพัฒนาศักยภาพของครู
2. การขับเคลื่อนองค์กร ด้วยดิจิทัล	การบริหารจัดการองค์กรโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลมีความเชื่อมโยงกับ การใช้เทคโนโลยีของครูในการ ปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ และการ พัฒนางานในสถานศึกษา โดยสะท้อน ความสัมพันธ์กับการพัฒนาสมรรถนะ ด้านดิจิทัลของครู	การขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัลมี ความสัมพันธ์กับระบบบริหารงาน ของสถานศึกษา และมีความ เชื่อมโยงกับการเรียนรู้และการ พัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ของครูอย่างต่อเนื่อง
3. การสร้างสรรค์ วัฒนธรรมดิจิทัล	การสร้างสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการใช้ เทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับการ เรียนรู้ การประยุกต์ใช้ และการ แก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัลของครูใน การปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้	วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการใช้ ดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับการพัฒนา ครู และมีความเชื่อมโยงกับ บรรยากาศแห่งการเรียนรู้ การ เปิดรับเทคโนโลยี และการ ประยุกต์ใช้ดิจิทัลในการปฏิบัติงาน
4. การสื่อสารผ่านช่องทาง ดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา	การสื่อสารของผู้บริหารผ่านระบบ ดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับการติดต่อ ประสานงาน และการแลกเปลี่ยน ข้อมูลภายในสถานศึกษา รวมทั้งมี ความเชื่อมโยงกับการใช้ช่องทางดิจิทัล ของครูในการปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ	การสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ กับการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครู และมีความเชื่อมโยงกับการเข้าถึง ข้อมูลและการประสานงานภายใน องค์กร

องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ คือ การค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การขับเคลื่อนองค์กรด้วยดิจิทัล การสร้างสรรค์วัฒนธรรม
ดิจิทัล และการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะดิจิทัลของครูใน
ด้านการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล การสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทาง
ดิจิทัล รวมถึงการวัดและประเมินผลทางดิจิทัล โดยการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูมีความเชื่อมโยงกับ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดทิศทาง การขับเคลื่อนองค์กร การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และการสื่อสารผ่านระบบดิจิทัลภายในสถานศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครูในบริบทการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล

องค์ความรู้และนวัตกรรมจากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายระดับ โดยในระดับวิชาการ ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นองค์ความรู้และแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู รวมทั้งเป็นข้อมูลอ้างอิงในการพัฒนางานวิจัยด้านการบริหารการศึกษาและการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูในบริบทของสถานศึกษา ในระดับสถานศึกษา ผลการวิจัยสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปประกอบการพิจารณาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของตนเองในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ การขับเคลื่อนองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูในระดับครูและการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้านดิจิทัลของครู โดยมีความเชื่อมโยงกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการวัดและประเมินผลทางดิจิทัลให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลและในเชิงนโยบาย หน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูด้านดิจิทัล โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล ดังนั้น องค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2” สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะดิจิทัลของครูในบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มเครือข่ายเมืองนนท์ 2 และเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะดิจิทัลของครูในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับสมรรถนะดิจิทัลของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล การขับเคลื่อนองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และการสื่อสารผ่านช่องทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูในสถานศึกษา ดังนั้นผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา การส่งเสริมศักยภาพครู และการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและการเสริมสร้างความรู้ทางดิจิทัลของครู ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารและสมรรถนะดิจิทัลของครูในบริบทที่แตกต่างกัน รวมทั้งพัฒนาแนวทางหรือรูปแบบการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลและสมรรถนะดิจิทัลที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษาต่อไป

References

- Avolio, B. J., Kahai, S. S., & Dodge, G. E. (2000). E-leadership: Implications for theory, research, and practice. *The Leadership Quarterly*, 11(4), 615–668. [https://doi.org/10.1016/S1048-9843\(00\)00062-X](https://doi.org/10.1016/S1048-9843(00)00062-X)
- Bass, B. M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. Free Press.
- Buachu, T. (2020). *Educational administration in the digital era*. Ramkhamhaeng University.
- Chansawang, S. (2023). Digital literacy of teachers and learner capacity development in the 21st century. *Journal of Education and Technology*, 9(1), 28–30.
- Komolwanich, S., & Sonsee, S. (2021). Digital leadership of school administrator affecting teacher competency for 21 century under the Secondary Educational Service Area Office 23. *KKU Research Journal (Graduate Studies) Humanities and Social Sciences*, 9(2), 159–167. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/gskkuhs/article/view/241608>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1–55.
- Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1. (2025). *Report on digital school policy implementation for fiscal year 2025*.
- Office of the Education Council. (2017). *National Education Plan B.E. 2560–2579 (2017–2036)*.
- Padungthin, N. (2021). *Personal and motivational factors affecting digital competencies of teachers under the Secondary Educational Service Area Offices in Nakhon Pathom and Suphan Buri* [Master's thesis, Srinakharinwirot University]. https://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Adm/Nattarat_P.pdf
- Phattanasiri, K. (2023). Digital competence of teachers for learning design. *Journal of Educational Research and Development*, 12(1), 31–33.
- Phiphatsakul, N. (2021). *Digital leadership of school administrators and its effects on school management efficiency*. Institute for Educational Development Research.
- Saknarin, W. (2018). The importance of teacher digital competence in Education 4.0. *Journal of Educational Technology and Communication*, 3(2), 45–47.
- Sheninger, E. C. (2019). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times* (2nd ed.). Corwin.
- Tama, L., & Sriputtarin, S. (2021). *Digital era leadership of school administrators affecting educational quality assurance system implementation of schools under the Secondary Educational Service Area Office 22*. Rajapark Journal, 15(38), 224–240. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/248088>
- Zhou, H., & Yang, L. (2021). Digital leadership practices and school innovation performance. *Journal of Educational Technology and Innovation*, 9(2), 130–144.